

MUINSUSKAITSE NÕUKOGU KOOSOLEKU

PROTOKOLL NR 2010/1

Tallinn Pikk tn 2
II korruse saal
algus kell 15.00
lõpp 16.50

18. veebruar 2010

Juhatas: Muinsuskaitse Nõukogu esimees Mart Käim
Protokollis: Muinsuskaitse Nõukogu sekretär Riina Pau
Osalesid: Mart Käim (esimees), Küllö Arjakas, Krista Aru, Margit Mutso, Kadi Polli, Urve Sinijärv, Jaan Tamm, Trivimi Velliste
Puudusid: Valter Lang, Ivar Leimus, Heldur Meerits, Jaanus Otsa
Kutsutud: MKA peadirektor Kalev Uustalu, MKA peainspektorite osakonnajuhataja Ilme Mäesalu, MKA peainspektor Thea Laidvere, Eesti Sõjamuuseumi kogude osakonnajuhataja Marika Reintam, Eesti Sõjamuuseumi relvakogu hoidja Siim Õispuu, Eesti Ajaloomuuseumi relvakogu hoidja Jaak Mäll, TKVA muinsuskaitseosakonna juhataja Boris Dubovik, OÜ ARS Projekt arhitekt Rasmus Tamme, AS Vallikraavi Kinnisvara firma esindaja Aivar Tuulberg,

Päevakord:

1. Ettepanek tunnistada arhitektuurimälestiseks Lääne maakonnas, Haapsalu linnas,

Vaba tn 4 aadlielamu (nn. De la Gardie loss)

Ekspertdihinnangu koostanud arhitekt Tõnis Padu pakutud mälestise tunnused: -Väikelinnas asuva klassitsistliku aadlielamu silmapaistev näide, säilinud on hoone algupärane välisilme ja osaliselt teda ümbritsev park
-Hoone omab domineerivat tähtsust Haapsalu Piiskopilinnusest lõunasse jääva linnaruumi kujundamisel
-Arh A. Perna poolt kavandatud haigla siselahendus. Maakonnahaigla ruumijaotus on suures osas säilinud algsena, kaasa arvatud osa interjööri detaile: trepp, siseuksed. Hoone on suhteliselt heas seisukorras. Suurimaks kahjustuseks on hoone keskosa katuse läbijooks. Täpsem ülevaade hoone tehnilisest seisukorrast sisaldub muinsuskaitse eritingimustes.

Määratud kaitsevööndiga tagatakse hoone vaadeldavus ja miljöölisuse säilimine. Olles ara kuulanud Muinsuskaitseameti arhitektuurimälestiste peainspektori Thea Laidvere selgituse Muinsuskaitse Nõukogu **otsustas:** teha kultuuriministrile ettepanek tunnistada kunstimälestiseks **aadlielamu** Haapsalus, Vaba t 4, kui klassitsistliku aadlielamu näide, kus on säilinud algupärane välisilme.

2. Ettepanek tunnistada tehnikamälestiseks [redacted] sõjatehnika -17 sõjamasinat Johannes Tõrsi erakogust.

Johannes Tõrsi erakogus asuvad sõjamasinad on Nõukogude Liidu perioodil Eesti territooriumil läbi erinevate aastakümnete käsutusel olnud ning Eesti taasiseseisvumise järel rahvusvahelise koostöö raames Eesti Kaitsevägele kingitud sõjatehnika näited. Omavad tehnikamälestistena olulist sõjaajaloolist väärtust.

Ekspertdihinnangu on kokku pannud Ilme Mäesalu.

Olles ara kuulanud Muinsuskaitseameti peainspektorite osakonnajuhataja Ilme Mäesalu ülevaate ja Eesti Sõjamuuseumi kogude osakonnajuhataja Marika Reintam, relvakogu hoidja

Siim Õispuu ja Eesti Ajaloomuuseumi relvakogu hoidja Jaak Mälli selgituse Muinsuskaitse Nõukogu **otsustas**: teha kultuuriministrile ettepanek tunnistada tehnikamälestiseks 16 sõjamasinat Johannes Tõrsi erakogust:

2.1. Soomusauto BRDM-2, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Бронированная разведывательно-дозорная машина БРДМ-2. Päritolumaa Nõukogude Liit, relvastuses alates 1963 kuni tänapäevani. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.2 Tankiveok T-34T, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Танковый эвакуационный тягач Т-34Т Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses alates 1960 kuni tänapäevani. Ümber ehitatud T-34 baasil 1950. aastate lõpus. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.3 Silla-tank MTU, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Мостовукладчик танковый универсальный МТУ. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses alates 1960 kuni tänapäevani. Ümber ehitatud T-54 baasil 1960. aastatel. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.4 Tankiveok T-54T (BTS-2) , Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Танковый эвакуационный тягач Т-54Т (BTC-2). Päritolumaa Nõukogude Liit Relvastuses alates 1951. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.5 Soomustransportöör BTR-60P, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Бронетранспортер БТР-60П. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses alates 1960. Seisukord rahuldav. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.6 Jalaväelahmgumasin BMP-1, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus: Боевая Машина Пехоты БМП-1. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses alates 1966. Seisukord rahuldav. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.7 Õhutõrjesuurtükk ZU-23-2, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus Зенитная установка ЗУ-23-2. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses alates 1957 . Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide

2.8 Helgiheitja B-200-4S generaatoriga, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus Прожектор дальнего действия Б-200-4С. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses Piirivalves kuni 1991. Seisukord rahuldav. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.9 Suurtükiveduk ATS, Nõukogude Liit.

Mudeli originaaltähistus Артиллерийский тягач средний АТС. Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses pärast Teist maailmasõda. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.10 Dessantkaater, Nõukogude Liit.

Päritolumaa Nõukogude Liit. Relvastuses pärast Teist maailmasõda. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.11 Väliköökk, Nõukogude Liit, 1962.

Päritolumaa Nõukogude Liit. Seisukord hea. Oluline Nõukogude Liidu perioodi sõjavarustuse näide.

2.12 Rakettrelva stardiseadeldis, Nõukogude Liit.

Liidu perioodi sõjatehnika näide.

2.13 Soomusauto SKP m/42, Rootsi.

Mudeli originaaltähistus Scania Karosseri Pansar SKP m/42. Relvastuses 1942-1999.

Seisukord väga hea.

Eesti Kaitsevägele rahvusvahelise koostöö raames kingitud sõjaväevarustuse näide.

2.14 Õhutõrjesuurtükk Bofors 40, Rootsi.

Mudeli originaaltähistus Luftvärnskanone 40 mm Ivakan m/36. Päritolumaa Rootsi. Relvastuses alates 1936. Eesti Kaitseväge relvastuses alates 1939. Seisukord väga hea. Eesti Kaitseväge relvastuses kasutatud relva näide.

2.15 Liikuv väliambulants Dodge Power Wagon baasil, USA.

Päritolumaa USA. Seisukord hea.

Eesti Kaitsevägele rahvusvahelise koostöö raames kingitud sõjaväevarustuse näide.

2.16 Maastikumasin VW litis, Saksamaa.

Mudeli originaaltähistus Geländewagen VW litis (Typ 183). Päritolumaa Saksamaa. Relvastuses Alates 1978.

Seisukord hea. Eesti Kaitsevägele rahvusvahelise koostöö raames kingitud sõjaväevarustuse näide.

3. Saare maakonnas, Pihla vallas, Tõlluste külas Tõlluste mõisa talli puudutava järgmise kirje - „Mälestise tunnus” - sisu muutmine

Olles ara kuulunud Muinsuskaitseameti pio juhataja Ilme Mäesalu ülevaate ja selgituse Muinsuskaitse Nõukogu **nõustus:**

muutma ara Kultuurimälestiste Riiklikus Registris kirje „Mälestise tunnus” olemasolev sisu -«Saaremaale iseloomulikke barokkansamblisse kuuluva majandushoone näide” - järgmiseks: „Mõisaansamblisse kuulunud abihoone kirde-, kägu- ja loodepoolsed välismüürid kui Saaremaale iseloomuliku mõisaansambli abihoone säilinud osa”, tuginedes MKA nõuniku Madis Tuuderi Tõlluste mõisa tallile eksperdihinnangu koostamise käigus selginenud faktidele ning täiendavate arhiiviuuringute materjalidele.

4. Tallinn Tartu mnt 15 kavand, arvamuse küsimine

MKA kooskõlastus komisjon ja TKVA suunasid Tartu mnt 15 ja 17 kavandi seisukoha saamiseks MKN-le kuhu OÜ ARS Projekti arhitektid on planeerinud kõrghoone (pakutud mahud 15; 18 või 35 korrust)

Detailplaneeringu alal ja selle vahetus läheduses asuvad Tartu mnt 17 Turisti pood, nn „külma sõja” mälestusmärk ja arhitektuurimälestis Tartu mnt 23 koolihoone, reg nr 8812

Planeering hõlmab kogu lähiala, sealhulgas Tartu mnt 17 kinnistu.

Olles ara kuulunud TKVA muinsuskaitseosakonna juhataja Boris Dubovik ülevaate ja OÜ ARS Projekt arhitekti Rasmus Tamme ning AS Vallikraavi Kinnisvara firma esindaja Aivo Tuulberg selgituse Muinsuskaitse Nõukogu **otsustas:**

- nõustuda Tartu mnt 15 kavandatuga káhe madalama variandi osas, välistades kõige kõrgema variandi (35 korrust).

- teha kultuuriministrile ettepanek Tartu mnt 17 mälestiseks tunnistamise kohta.

5. Köhal algatatud küsimused

5.1 MKN liikmed otsustasid teha üks väljasõiduistung, kus saaks arutada pikemalt ja pingevabamas keskkonnas olulisi küsimusi nagu:

- Riigi hoiakud erakollektsioonide säilimise kohta. Kas ja kuidas peaks toimima riik vääruslike erakogude suhtes juhul, kui omanikud soovivad neid kaitse alla esitada.

- MKN ja MKA tihedamast koostööst. MKA võiks pöörduda MKN poole lisaks asjade mälestiseks tunnistamise teemale ka teistes olulistest küsimustest.

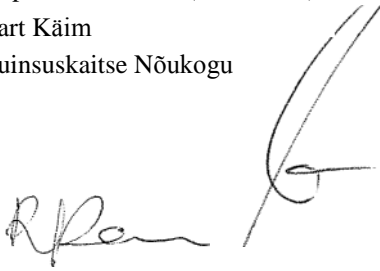
5.2 Teha ettepanek MKA-le, et MKN jõuaks ka linnade miljöväärtuslike piirkondade detailplaneeringud, teemaplaneeringud jne. (J. Tamm)

5.3 MKN soovib tutvuda Muinsuskaitseaduse muutmise seaduse eelnõuga enne kui see jõuab Riigikogusse. Nii on võimalik eelnevalt teha vajalikku selgitustööd nii arvamusiidrite kui poliitikute seas. (T. Velliste)

Mart Käim

Muinsuskaitse Nõukogu

esimees

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mart Käim', written over a large, stylized, light-colored scribble or mark.

Riina Pau

Muinsuskaitse Nõukogu sekretär